

Akullerni ilinniartitaanermi inuussutissarsiornermilu atuartitsissut.

Inuiaqatigiinni ineriartorerup sukkasuup annertusigaluttuinnartumik pisariaqalersippaa, inuunermi siunertaqarluni pilersaaruteqarnissaq, anguniakkallu ataavartumik iluarsartuuttuarnissaat, aammalu imminut annertuumik naleqassutsimik misigisimanissaq pisariaqarpoq tamannami pimoorussinermik pitsaasumillu siunissamik pilersitsisarmat.

Ilinniakkamik inuussutissarsiummillu isummerlunilu qinersissagaanni pisariaqarpoq illoqarfigisamiittut nunanilu allaniittut periarfissat pioreersut ilisimasaqarfigissallugit.

Atuartsineq, atuartup anguniagaa pilersaarusiorderalu aammalu inuiaqatigiinni inuussutissarsiuutitigullu siunissaa aallavigalugu ingerlanneqassaaq.

Iikkagassatut anguniakkat

- Nammineq kissaatinik sinnattunillu periarfissani killiffissanilu nalussanngikkai.
- Nammineq piginnaasat, soqutigisat pisinnaasallu allanngorarneri ilisimassagai.
- Ilinniarnerni, inuussutissarsiummik qinersinermi namminerlu pilersaarusiordermini naleqquttumik qinersinermi pingaartitassanik naliliisinnaaneq.
- Anguniakkanik anguniakkallu ilaannik ilinniaqqinnissamut namminerlu pilersaarummik sananeq.
- Anguniakkat anguniakkallu ilaannik ataavartumik naliliinissaq kukkunersiutinissarlul, taakkualu piviusunngortinnissaannut pisarialimmik alloriassasoq.
- Ilisimasassanik ujarlerneq, inuiaqatigiinnilu isumalluutit anguniakkaminut iluaqutissani atussagai.
- Anguniakkat ilaannik assigiinngitsunik allat suleqatigalugit anguniaaneq, allat namminerlu iliusissatut pilersaarusiaasa qisuariarfiginissaat, taakkunungalulu eqiingasumik pissuseqarfiginninnissaq.
- Illoqarfigisami, nunagisami nunanilu allani suliffissanut periarfissanik ilisimasaqarnissaq.
- Ilisimasaqarfigissagaa illoqarfimmini nunarsuarmilu tamarmi suliffiit sorliit ilinniarsimasunik pisariaqartitsinersut, aammalu ilinniarsiit suliffiillu sorliit annikinnerusumik pisariaqartinneqarnersut.
- Inuussutissarsiummik nammineq qinikkaminik ilisimasaqalersimassasoq, tassanngalu pissarsiani soqutiginninninilu nalilersimassagai.

Illoqarfinni suliffeqarfiit (marlukkaarluni suliassaq)

Illoqarfinni suliffeqarfiit suuppat? Krydsileruk. (allanneqanngitsuni suliffeqarfiit allat allakkit)

Napparsimmavik		Radio/TV/Avis	
Pisiniarfik		Sanaartorfik	
Umiarsualivik		Oqaluffik	
Fabrikki		Timmisartoqarfik/Heliporti	
Akunnittarfik		Utoqqaat illuat	
Atuarfik		Meeqquerivik	
Politiit		Angerlarsimaffik	
Qatserisartut			
Sullivik			
Kommuunip allaffia/Rådhus			

Suliassat akornassinni agguataarsigit paasinialugulu suliffeqarfinni suliffiit assigiinngitsut suut suliffigineqarsinnaanersut.

Soorlu: napparsimmavik:

Nakorsaq

Niviarsiaq

Ernisussiortoq

Peqqissaanermut ikiorti

Aaviisartoq

Økonoma

Il.il.

Allattukkasi atuaqatissinnut saqqummiussigit, suliffiillu allanngitsoorsimasasi allassigit.

Suliffiit allattukkasi ataatsimoorlusi allattuiiffiorsigit. Allattuiiffik alfabeti malillugu inissititersiuk.

Suliffinnut kartoteki (marlukkaarluni kisimiilluniluunniit suliassaq)

Skemami suliffimmi sulerisarnersut allallugillu titartakkit. Kopiigassaq takuuk.

Atuakkanik soorlu; "sunngorsinnaavunga" –mi paasissutissanik ujarlerit imaluunniit internettikkut uani;

www.sunngu.gl.

Nakorsaq	
<p>Inutta sulerisarpa? Nakorsap inuit napparsimasut misissorlugillu katsorsartarpari. Immikkut ilisimasallit assigiinngillat, soorlu nakorsaq immikkut nakorsaatinik ilisimasalik, pilaasartoq, qinnguartaasartoq, tarnip nappaataanut nakorsaq il.il.</p>	Uani titartaagit.
<p>Ilinniarneq qanoq sivisutigiva? Ukiut arfinillit affarlu.</p>	
<p>Iliniarneq sumi ingerlanneqartarpa? Danmarkimi universitiitimi.</p>	
<p>Iliniarsinnaassagaanni suut piumasarineqarpat? GU – mi pitsaasumik angusarissaarluni naammassisimanissaq.</p>	

Kopiigassaq

Inuttaa sulerisarpa?	Titartaagit.
Atortut suut atorineqartarpa?	
Ilinniarneq qanoq sivisutigisarpa?	
Ilinniarneq sumi ingerlanneqartarpa?	
Ilinniarsinnaassagaanni suut piumasarineqartarpa?	

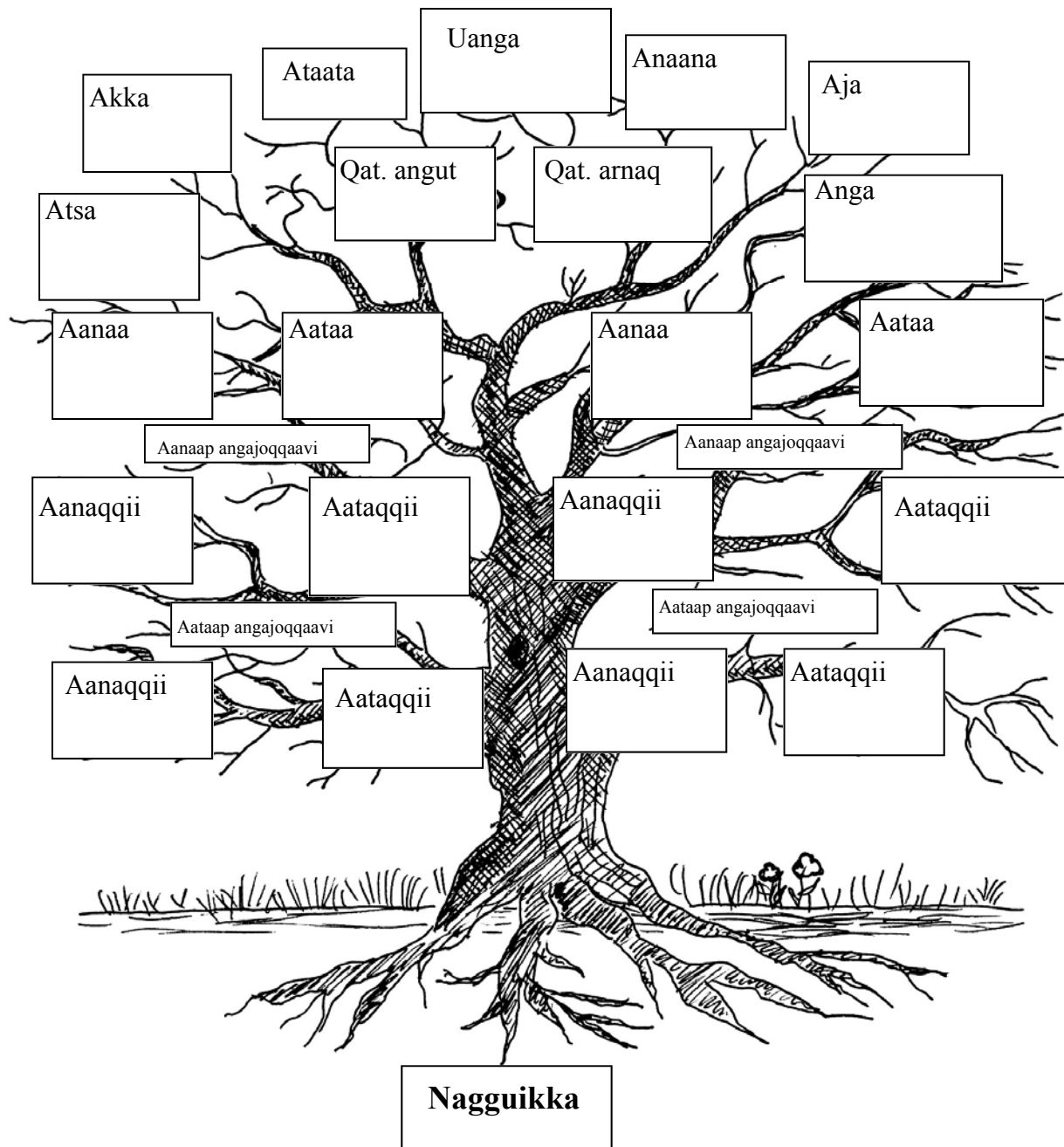
Suliffiit orpiat (kisimiilluni)

Ilaquttatit sunik suliffeqarpat?(anaana, ataata, atsa, akka il.il.)

Suliffiit kartotekianni nassaassaappat, imaluunniit ilanngunneqassappat?

Ilaqutariit – suliffiit orpiannik sanagit. Titartakkami allaguk ilaquttat assigiinngitsut suna suliffiginaat.

Ilaquttat minissimasat ilanngunneqarsinnaapput.

Suut pikkoriffivigit? (Kisimi suliassat)

Apeqqutit tamaasa akikkit.	aap	naamik	naluara
Matematikki pikkoriffigaara			
Kalaallisut pikkoriffigaara			
Qallunaatoorneq pikkoriffigaara			
Isiginnaartitsineq pikkoriffigaara			
Oqaatsinik assigiinngitsunik arlalinnik oqalussinnaavunga			
Computerillaqqippunga			
Aaliangikkajuttarpara suna pinnguarissaneripput			
Kammalaatikka suliassaannik ikiukulaartarpakka			
Nipilersorsinnaavunga			
Oqimaatsunik kivitsillaqqippunga			
Nuannaraara puukunik katerseriarlunga utertitsissallunga			
Ininni akulikitsumik iluarsaassisarpunga			
Allakkanik allassallunga nuannaraara			
Kammalaatinni tukkussallunga nuannaraara			
Angalaassallunga nuannaraara			
Aneertaqaanga aamma apilluni sialleraluaraangalluuniit			
Titartaallaqqippunga			
Mersullaqqippunga			
Timersorneq nuannaraara			
Uumasut nuannaraakka			
Nerisassiorneq nuannaraara			
Meeqqanik mikisunik paarsissallunga nuannaraara			
Sulerinissara allanik aaliangerneqaraangat nuannarisarpara			
Assiliissallunga nuannaraara			
Umiatsiassallunga nuannaraara			
Piniassallunga nuannaraara			
Cykkilikka suliarissallugit nuannaraara			

Suliffigerusussinnaasannik nassaarit.

Paasigukku suut pikkoriffiginerlugit taava suliffigerusutannik nassaassarsiuusaatit.

Titartaagit atuaqatitillu oqaluttuutikkittit sooq taanna suliffigerusunnerlugu.

Allagit	Titartaagit

Suliffigerusunngisannik nassaarit. Titartaagit atuaqatitillu oqaluttuutikkiit sooq taanna sulliffigerusunnginnerlugu.

Allagit	Titartaagit

Ilissinni sulerisarpit? (kisiimiilluni suliaasaq)

Ilissinni suliarisartakkatit allallugillu titartakkit.

Allagit	Titartaagit

Suliarisartakkatit allamut suliaritissallugit takorlooruk. Suliffimmik ussasaarummik sanagit, computerikkut imaluunniit nammineq allallutit.

Ussasaarut

Suliffik pillugu plakati (marlukkaarluni suliassaq)

Marluullusi suliffigerusutassinnik nassaaritsi.

Suliffiit pillugit paasissutissanik kartotekimi, internetsikkut atuakkanillu atorniartarfimmi suliffimmut tunngasunik ujarleritsi.

Aviisini quppersakkani internet-milu assinik ujaasigitsi.

Suliffissi pillugu kusanartumik plakaatilioritsi inigisassinnullu nivinngarlugu.

Allagartaliarsi suliassartalersorsiuk atuaqtissi suliarisassaannik.

Assersuut

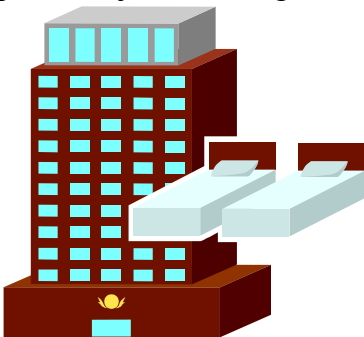
Akunnittarfimmi saaffiginnittarfimmiu

Akunnittarfimmi saaffiginnittarfimmiu akunnittarfimmi sulisarpog. Taassuma isumagisarpaa tikeraat pisariaqartitaat malillugit inississallugit.

Tikeraat suminngaaneersuugaluartulluunniit ikiorluarnissaat anguniarlugu pingaaruteqarpoq oqaatsinik arlalinnik oqalussinnaanissaq. Akunnittarfimmi saaffiginnittarfimmiup angallatsitsiviit takornariaqartitsiviillu suleqatigisarpai, taassumalu illoqarfik nalunngilluartaqarpaa pisiniarfiit neriniartarfiillu tikeraanut innersuussutigisinnaaniassagamigit. Pingaaruteqarpoq inuttut ammasuunissaq, inussiarnersuunissaq atisarissaartuunissarlu.

Akunnittarfimmi saaffiginnittarfimmiup oqarasuaat paarisarpaa, tikeraanullu oqgersuutit ingerlateqqittarlugit. Taassuma naatsorsuutit isumagisarpai aamma siumoortumik init inniminniikkat tikeraanut piareersimatittarlugit. Saaffiginnittarfimmiup tikeraat aallaraangata akiliisinnissaat isumagisarpaa. Piareersimasussaavorlu ilaatigooriarluni unnuakkut sulisarnissaminut.

Akunnittarfimmi saaffiginnittarfimmiunngussagaanni meeqqat atuarfiat naammassisimasariaqarpoq. Ilinniarneq ukiumi pingasuni qaammatinilu marlunni sivisussuseqarpoq. Atuarneq suliffimmilu misiliineq paarlakaajaattumik ingerlanneqartarput.

Assersuummut suliasat

Apeqqutit akikkitt

1. Saaffiginnittarfimmiu sumi sulisarpa?

2. Saaffiginnittarfimmiu sulisarpa?

3. Ilinniarneq qanoq sivisutigaa?

4. Saaffiginnittarfimmiunngussagaanni suut pikkoriffigisariaqarpat?

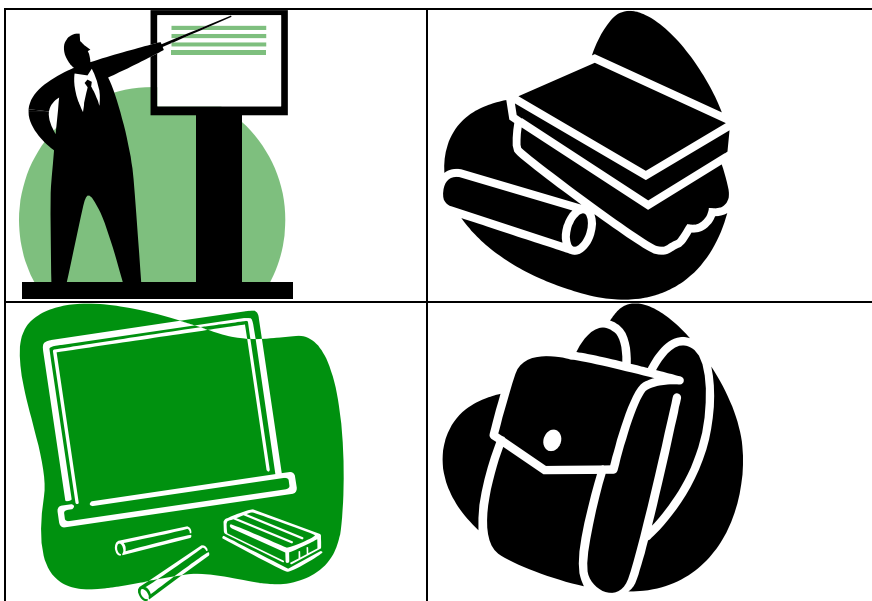
Eqqorpoq eqqunngilaq? – krydsileruk

	aap	naamik
Saaffiginnittarfimmiu akunnittarfimmi sulisarpaq		
Saaffiginnittarfimmiunngussagaanni angutaasariaqarpoq		
Saaffiginnittarfimmiup tikeraat nassataat inaannukaattarpai		
Saaffiginnittarfimmiu oqarasuaatikkut assut oqaluttarpoq		
Saaffiginnittarfimmiu nikerartumik sulisarpaq		

Nallukattat-sisamakkaat (eqimattakkaarluni)

Nallukattalioritsi:

1. Pappiliaq qeratasooq A-4 sisamanngorlugu avissiuk – sisamakkaanik imminnut atasunik 13 – nik sanagitsi.
2. Nallukattaq siulleq assiliartaqassaaq/titartagartaqassaaq inummik sulisumik.
3. Nallukattat tullii pingasut sulinermut tunngasunik atortunik assiliartaqassapput/titartagartaqassapput.
4. Assersuutigalugu: ilinniartitsisoq, kridti, allattarfik, atuagaasivik.

5. Nallukattaritsi.
6. Malittarisassat:
 - a. Sisamaalluni pinnguarineqassapput.
 - b. Nallukattat qarpiarneqassapput, nallukattaqataasussat tamarmik arfineq marlunnik nallukattanik tunineqassapput sinneri mumillugit nerriviup qaavanut ilineqassapput.
 - c. Nallukattaqataasoq ataqatigiinnik sisamanik pinnakkuni pimisut ilissavai.
 - d. Nallukattaqataasut tamatigut arfineq marlunnik nallukattaqassapput.
 - e. Nallukattat nerriviup qaavaniittut nunguppata nallukattaqataasunit tigooraasoqalissaaq.
 - f. Amerlanerpaanik nallukattanik pinnattoq ajugaassaaq.

Ussersorluni pinnguarneq (marlukkaarluni aamma eqimattakkaarluni)

1. Marlukkaarlusi nallukattat qulit sanassavasi.
2. Suliffiit assigiinngitsut qulit nallukattassinnut allassigit.
3. Allat marluk pinnguaqatiliussigit taamaasillusi nallukattat 20 – it pinnguassaralugit.
4. Nallukattat qapiarneqassapput.
5. Tullerriiaallusi nallukattamik makitsisassaasi.
6. Makitsisoq oqaatsit atornagit ussersorluni ilaminut eqqoriaasitsisassaaq.
7. Eqquisoq pointinnatsinneqartassaaq.
8. Makitaq eqqorneqanngikkaangat allerpaanngorlugu ilineqartassaaq.
9. Pinnguarneq naammassissaaq nallukattat nunguppata, imaluunniit piffissaliussaq naappat.

Atuaqatinnut suliffik (ataasiakkaarluni marlukkaarluniluunniit)

Suliffinnik ujarlerfimmi suliffimmik atuaqatissinnut tulluussorisassinnik nassaaritsi.

Paasissuatissaaqqanik suliffik pillugu allagitsi, aammalu sooq atuaqatissinnut tulluutsinnerissi.

Atuaqatissinnut saqqummiussiuk.

Suliffik pillugu isiginnaartitsineq (eqimattakkaarluni)

Eqimattat sisamanik inuttallit pilersissigit. Eqimattap suliffeqarfik assigiinngitsunik sisamanik imminnut suleqatigiittunik suliffilik, imaluunniit suliffeqarfimmi inuit sisamat assigiinngitsunik suliallit imminnut naapittut qinissavaa.

Suliffiit assigiinngitsut sisamat suleqatigiinnerallu pillugu isiginnaagassiaaralioritsi.

Isiginnaagassiasi atuaqatissinnut takutissiuk. Atuartut tamarmik suliffik suna pineqarnersoq allagartaaqqamut allallugu eqqoriassavaat.

Kinamita amerlanernik eqquissava?

Ilaqutariit sisamat suliffiilu (eqimattakkaarluni)

Eqimattat tamarmik illoq angisooq titartassavaat init tamarmik ersissapput, iikkamut nivinngarneqassaaq. Pequtit titartarneqassapput.

Inuit illumi najugaqartut titartarneqassapput, titartakkamilu takuneqarsinnaassaaq sumi suliffeqarnersut (atisaatigut iml.allakkut). Inuit atii allassigit.

Eqimattat tamarmik atuaqatiminnut ilaqtutatik pillugit oqaluttuassapput – sumi suliffeqarnersut, angerlarsimaffinnilu sunik suliaqartarnersut.

Suliffiit assigiinngitsut sisamat (eqimattakkaarluni)

Eqimattat tamarmik suliffik ataaseq qinissavaat, angisuunngorlugulu titartarlugu.

Atortut, maskiinat il.il. suliffimmi atorineqartartut titartarneqassapput nipitinneqarlutillu.

Suliffeqarfimmi suliffiit assigiinngitsut titartarneqassapput allanneqarlutilluunniit.

Eqimattat atuaqatiminnut suliffeqarfik tassanilu suliffigineqarsinnaasut assigiinngitsut oqaluttuarissavaat.

Inuit sulisut (eqimattakkaarluni)

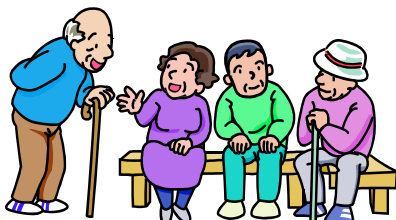
Sapinngisamik inuit sulisut assiginik katersisoqassaaq.

Nivinngaasarfik iigarluunniit suliffeqarfimmut assigiinngitsunut aggulunneqassaaq.

Assit qiortarneqassapput nivinngaasarfimmullu suliffeqarfimmiiffissaannut nipitinneqarlutik.

Eqimattat tamarmik assimik ataatsimik qinersissapput atuaqatiminnullu oqaluttuaralugu suna suliarinerlugu.

- Sooq sulippat?
- Qanoq suliarineqartarpa?
- Naak inuttaa? Silami illulluunniit iluani?
- Suleriva?
- Qanga piva? Ullumikkut iml. qanga?
- Sulineq ullaakkut, unnuakkut unnukkulluunniit piva?
- Inuttaa qanoq isikkoqarpa? Atisai il.il.

Isumassarsiatsialaavoq angajoqqaq iml. aanaaq aataarlunniit pulaartillugu qanga pisimasunik oqaluttuartillugu.

Suliffigerusutamik misissuineq (ataasiakkaarluni atuaqatigiillu ataatsimut)

Atuaqatigiinni atuartut tamarmik suliffigilerusutaminnik ataatsimik marlunnilluunniit allaaserinnissapput.

Pilerigisat nivinngaarsarfimmum nivinngarneqassapput.

Ikioqatigiillusi atuartut anginerit (9-10 klassit) suliffigissallugit kissaataat misissuiffigisigit.

Ilissi kissaatissinnut sanilliussigit.

Assingussuteqarpat/allaassuteqarpat?

Atuartunik anginerinik pulaartitsigitsi oqaluttuartaillugillu suliffik suna kissaatigeneraat, qanorlu isillugu anguniarneraat.

Suliffik pillugu pinnguaq (atuaqatigiit)

Atuartut peqatigiillutik pinnguarfiliussapput, illut aqqusernillu qulaanit isigisat titartassavaat.

Suliffeqarfiit assigiinngitsut titartakkamut nalunaarsorneqassapput.

Aqqusernit immikkoortunut assigiinngitsunut inissititerneqassapput, immikkoortullu ilaat suliffeqarfiit eqqaanniittut apersuuserneqassapput.

Eqimattakkaarluni allagartaaqqanik apeqqusiortoqassaaq, (?-allagartaaqqat) suliffeqarfinnut assigiinngitsunut ataasiakkaanut apeqqutinik akissutinillu imaqqassapput.

?-allagartaaqqat pinnguarfimmi suliffeqarfinnut attuumassuteqartut suliffeqarfiit eqqaannut inissinneqassapput.

Ilinniartitsisup ?-allagartaaqqat nalinginnaasut apeqqutinik akissutinillu, suliffinnut suliffeqartarnermilu tunngasunik suliaqartussanut naleqquttunik sanassaaq.

Atuartut suliffimmi isumannaallisaaneq avatangiisillu pillugit suliaqartinneqassapput, taassumalu kingorna allagartaaqqat-piumaartussat (!-allagartaaqqat), suliffeqarfimmi ajutoornermut tunngasut sanassavaat.

(assersuutigalugu: siutitit nipituunut illersuuteqartinngilatit, immikkoortunik marlunnik uterit)

Atuartut N-immikkoortunik sanatinneqassapput (immikkoortut nuannersut)

Immikkoortut ?-!-N- pinnguarfimmi nalunaaqutserneqassapput.

Atuartut pinnguaammum malittarisassat isumaqatigiissutigissavaat eqimattallu marluk, -pingasunik inuttallit pilersinneqassapput.

Pinnguaat immeraaserlutit illersartulerlutillu pinnguarikkit, apeqqutit, piumaartussat nuannersullu aqqaatani akillugillu naammassikkit.

NUANNISARLUARISI